

A9-0040/2021

10.3.2021

MIETINTÖ

Pohjois-Makedoniaa koskevista komission vuosien 2019 ja 2020 kertomuksista
(2019/2174(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Ilhan Kyuchyuk

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	19
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	20

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Pohjois-Makedoniaa koskevista komission vuosien 2019 ja 2020 kertomuksista (2019/2174(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, 18. kesäkuuta 2019 annetut neuvoston päätelmät ja 17. ja 18. lokakuuta 2019 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joilla lykättiin päätöksiä liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian tasavallan ja Albanian tasavallan kanssa,
- ottaa huomioon liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa 26. maaliskuuta 2020 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa vahvistettiin 25. maaliskuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista,
- ottaa huomioon 1. elokuuta 2017 allekirjoitetun ja tammikuussa 2018 ratifioidun Bulgarian tasavallan ja Pohjois-Makedonian tasavallan välisen sopimuksen ystävyydestä, hyvästä naapuruudesta ja yhteistyöstä,
- ottaa huomioon myös Prespan sopimuksena tunnetun 17. kesäkuuta 2018 tehdyn lopullisen sopimuksen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 817 (1993) ja 845 (1993) kuvailtujen erimielisyyksien ratkaisemisesta, vuonna 1995 tehdyn väliaikaisen sopimuksen päättämisestä ja Kreikan ja Pohjois-Makedonian välisen strategisen kumppanuuden perustamisesta,
- ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksessa annetun Sofian julistuksen ja siihen liitetyn Sofian prioriteettiagendan,
- ottaa huomioon Berliinin prosessin yhteydessä 10. marraskuuta 2020 pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksen,
- ottaa huomioon Pohjois-Makedonian liittymisen Natoon 27. maaliskuuta 2020,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon liittymisprosessin tehostamisesta ja uskottavasta mahdollisuudesta unionin jäsenyyteen Länsi-Balkanin maille (COM(2020)0057),
- ottaa huomioon komission tiedonannon Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelmasta (COM(2020)0641), sen liitteen ja 6. lokakuuta 2020 päivätyn komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Guidelines for the Implementation of the Green Agenda for the Western Balkans”,
- ottaa huomioon 29. toukokuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2019 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2019)0260) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan Pohjois-Makedoniaa koskevasta vuoden 2019 kertomuksesta (SWD(2019)0218),

- ottaa huomioon Zagrebin julistuksen, josta sovittiin 6. toukokuuta 2020 videokonferenssina pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksessa,
 - ottaa huomioon 5. kesäkuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät yhteistyön tiivistämisestä Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa muuttoliikkeen ja turvallisuuden alalla,
 - ottaa huomioon 8. huhtikuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”EU:n maailmanlaajuiset koronavirustoimet” (JOIN (2020)0011) ja 29. huhtikuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin tukemisesta covid-19:n torjunnassa ja pandemian jälkeisessä elpymisessä,
 - ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2020 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2020)0660) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan Pohjois-Makedoniaa koskevasta vuoden 2019 kertomuksesta (SWD(2020)0351),
 - ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 pidetyn Thessalonikin Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajavaltion päätelmät,
 - ottaa huomioon Berliinin prosessin vuoden 2020 Sofian huippukokouksen, jonka puheenjohtajina toimivat Bulgaria ja Pohjois-Makedonia,
 - ottaa huomioon 16. joulukuuta 2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen EU:n ehdokasvaltion aseman myöntämisestä Pohjois-Makedonialle,
 - ottaa huomioon neljän suurimman puolueen välillä Skopjessa 2. kesäkuuta ja 15. heinäkuuta 2015 aikaansaadun Pržinon sopimuksen sekä 20. heinäkuuta ja 31. elokuuta 2016 tehdyn neljän puolueen sopimuksen sen täytäntöönpanosta,
 - ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman tiedotusvälineiden vapauden vahvistamisesta: toimittajien suojelu Euroopassa, vihapuhe, disinformaatio ja alustojen rooli¹,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin jäsenten 8. joulukuuta 2020 antaman yhteisen lausunnon liittymisneuvotteluista Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa, ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa²,
 - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa maasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0040/2021),
- A. ottaa huomioon, että Pohjois-Makedonia on edistynyt johdonmukaisesti ja osoittanut sitoutuneisuutensa tiellä kohti EU:ta ja vahvistanut keskinäisen luottamuksen ilmapiriä,

¹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2012)0320.

² Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0050.

minkä seurauksena neuvosto päätti 26. maaliskuuta 2020 aloittaa liittymisneuvottelut;

- B. katsoo, että Pohjois-Makedoniaa olisi arvioitava erikseen sen omien ansioiden perusteella Eurooppa-neuvoston asettamien kriteerien osalta saavutettua edistystä vasten ja että uudistusten nopeus ja laatu määrittävät EU:hun liittymisen aikataulun; ottaa huomioon, että EU-jäsenyysnäkökulmat ovat olleet keskeinen kannustin uudistuksille ja laajentumisprosessilla on ollut ratkaiseva rooli Länsi-Balkanin maiden vakauttamisessa;
- C. ottaa huomioon, että oikeusvaltioperiaate on keskeinen kriteeri arvioitaessa demokraattisen muutoksen tilaa ja edistymistä kohti EU:n jäsenyyttä;
- D. ottaa huomioon, että Eurooppa-neuvoston 17. ja 18. lokakuuta 2019 tekemä päätös lykätä liittymisneuvottelujen aloittamista Pohjois-Makedonian kanssa johti poliittiseen epävakauteen maassa ja ennen aikaisiin vaaleihin vuonna 2020;
- E. ottaa huomioon, että komissio toimitti neuvottelukehystä koskevan luonnoksen 1. heinäkuuta 2020;
- F. katsoo, että liittymisprosessin väärinkäyttö kulttuurihistoriallisten riitojen ratkaisemiseksi EU:n jäsenvaltioissa olisi vaarallinen ennakkotapaus muille Länsi-Balkanin maille tulevissa liittymisprosesseissa, erityisesti kun otetaan huomioon alueen historiallinen tilanne;
- G. ottaa huomioon, että maa hyväksyy tasaista vauhtia EU:n uudistuksia erityisesti keskeisillä aloilla, kuten oikeusvaltioperiaatteen, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan, tiedustelupalvelujen ja julkishallinnon uudistamisen sekä demokraattisten instituutioiden ja menettelyjen toiminnan alalla;
- H. katsoo, että EU:hun liittyvissä strategisissa uudistuksissa tarvitaan lisää johdonmukaisia toimia, jotka edellyttävät kaikkien johtajien ja sidosryhmien yhteistä osallistumista;
- I. ottaa huomioon, että EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Pohjois-Makedonian strategista valintaa yhdyttyä Eurooppaan ja viime kädessä liittyä EU:n jäseneksi oikeusvaltioperiaatteen, monietnisen harmonian ja hyvien naapuruussuhteiden pohjalta vuonna 2003 annetun Länsi-Balkanin koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti;
- J. ottaa huomioon, että EU:n sitoutuminen Länsi-Balkaniin ylittää sitoumukset kaikkiin muihin alueisiin ja osoittaa molemminpuolista strategista sitoutumista;
- K. katsoo, että EU:n olisi jatkettava investointien edistämistä ja kauppasuhteiden kehittämistä Pohjois-Makedonian kanssa, koska maan taloudellinen kehitys on erittäin tärkeää;
- L. ottaa huomioon, että EU on selvästi Pohjois-Makedonian suurin kauppakumppani, sen osuus maan viennistä on 75 prosenttia ja tuonnista 62 prosenttia ja se antaa eniten rahoitusapua siten, että maa on saanut EU:n liittymistä valmistelevalle rahoitusta yli 1,25 miljardia euroa vuodesta 2007 lähtien;
- M. ottaa huomioon, että Pohjois-Makedonian talous on kärsinyt pahoin covid-19-pandemiasta ja että viruksen leviämisen estämistä koskevat toimenpiteet vaikuttavat

kielteisesti kansalliseen talousarvioon;

- N. ottaa huomioon, että EU on tarjonnut eniten tukea Pohjois-Makedonialle covid-19-pandemian vaikutusten lieventämiseksi ja ottanut käyttöön 66 miljoonaa euroa kiireellisiin terveystarpeisiin ja pandemian jälkeiseen taloudelliseen ja sosiaaliseen elpymiseen; ottaa huomioon, että EU on asettanut Pohjois-Makedonian saataville jopa 160 miljoonaa euroa makrotaloudellista apua;
- O. ottaa huomioon, että EU on myöntänyt koronaviruspandemian torjumiseen Länsi-Balkanilla 3,3 miljardia euroa, josta 38 miljoonaa on tarkoitettu terveydenhuollon välittömään tukemiseen, 467 miljoonaa terveydenhoitojärjestelmien selviytymiskyvyn vahvistamiseen ja sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseen, 750 miljoonaa makrotaloudelliseen apuun, 385 miljoonaa yksityisen sektorin tukemiseen ja uudelleenkäynnistämiseen ja 1,7 miljardia Euroopan investointipankin edullisiin lainoihin;
- P. toteaa, että Pohjois-Makedonia on edelleen yksi tärkeimmistä laittoman muuttoliikkeen kauttakulkureiteistä;
- Q. katsoo, että Länsi-Balkanin maiden välinen alueellinen yhteistyö on olennaista niiden vakauden säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi ja alueen vaurauden parantamiseksi; toteaa, että hyvät naapuruussuhteet ovat välttämättömiä Pohjois-Makedonian edistymiselle kohti EU:n jäsenyyttä;
- R. ottaa huomioon, että Prespan sopimus ja sopimus hyvistä naapuruussuhteista ovat merkittäviä sopimuksia, jotka ovat vakauden ja sovinnon malli koko Länsi-Balkanin alueella ja jotka ovat parantaneet hyvien naapuruussuhteiden ja alueellisen yhteistyön henkeä;
- S. toteaa, että Eurooppa-neuvosto ei ole toistaiseksi hyväksynyt Pohjois-Makedoniaa koskevaa neuvottelukehystä, mikä on vaarantanut unionin uskottavuuden ja vähentänyt EU:n muutosvoimaa Länsi-Balkanilla;
- T. ottaa huomioon, että historiallisen Prespa-sopimuksen sekä Pohjois-Makedonian ja Bulgarian välisen ystävyyssopimuksen tultua voimaan maaliskuussa 2020 maasta tuli Naton 30. jäsenvaltio ja EU päätti aloittaa jäsenyysneuvottelut;
- U. ottaa huomioon, että Natoon liittyminen vuonna 2020 on selkeä askel kohti vakautta, yhteentoimivuutta ja puolustuksen integroitumista euroatlanttiseen yhteisöön, mikä edistää maan mahdollisuuksia liittyä EU:hun;
- V. katsoo, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi voi edistää Länsi-Balkanin maiden liittymispyrkimyksiä;
- W. ottaa huomioon, että Pohjois-Makedonian EU-täysjäsenyys on unionin omien poliittisten, turvallisuuden liittyvien ja taloudellisten etujen mukainen;
- 1. suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian selkeisiin strategisiin linjauksiin ja sitoutumiseen EU:n yhdentymiseen, mistä on osoituksena liittymiseen liittyvien uudistusten jatkuva täytäntöönpano, sekä työhön, jolla pyritään ratkaisemaan kahdenväliset kysymykset naapurimaiden kanssa;

2. toistaa tukevansa täysin Eurooppa-neuvoston vuonna 2003 antamaa Thessalonikin lupausta, jonka mukaan Länsi-Balkanin maiden tulevaisuus on EU:ssa;
3. kehottaa EU:n jäsenvaltioita noudattamaan sitoumuksiaan ja osoittamaan selkeää poliittista tahtoa, jotta neuvosto voi hyväksyä neuvottelukehyksen ja järjestää ensimmäisen hallitustenvälisen konferenssin Pohjois-Makedonian kanssa mahdollisimman pian, jotta voidaan estää uudet viivästykset ja vahvistaa liittymisprosessin uskottavuus, objektiivisuus ja luotettavuus;
4. muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että laajentumispolitiikan on perustuttava objektiivisiin kriteereihin eikä sitä saa estää yksipuolisilla eduilla; toteaa, että unionin laajentumispolitiikka on ollut sen ulkopoliittikan vaikuttavin väline ja että sen enempi heikentäminen saattaa aiheuttaa epävakautta unionin välittömässä naapurustossa;
5. tuo julki solidaarisuutensa Pohjois-Makedonian kansaa kohtaan ja katsoo, että on tärkeää varmistaa jatkuva sitoutunut ja aktiivinen tuki Makedonian edistymiselle kohti Euroopan unionia;
6. on tyytyväinen siihen, että Pohjois-Makedonia toimii Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) puheenjohtajana vuonna 2023;
7. katsoo, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevään konferenssiin olisi otettava asianmukaisesti ja aktiivisesti mukaan Pohjois-Makedonian ja muiden Länsi-Balkanin maiden edustajia sekä hallitustasolla että kansalaisyhteiskunnan tasolla, nuoriso mukaan luettuna;
8. kehottaa Pohjois-Makedonian viranomaisia ja poliittisia puolueita jatkamaan yhteisymmärryksessä toteutettavia toimia, joilla vahvistetaan demokratiaa ja muutosprosessia, torjutaan edelleen korruptiota ja vahvistetaan oikeusvaltioperiaatetta, hyviä naapuruussuhteita ja alueellista yhteistyötä sekä parannetaan samalla tiedotusvälineiden vapautta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaympäristöä;
9. muistuttaa, että liittymisen edistyminen tarkistetun laajentumismenetelmän mukaisesti riippuu edelleen pysyvistä, perusteellisista ja peruuttamattomista uudistuksista keskeisillä aloilla;

Oikeusvaltioperiaate

10. korostaa, että on äärimmäisen tärkeää pitää yllä oikeusvaltioperiaatetta uudistamalla oikeuslaitosta ja nostamalla johdonmukaisesti syytteitä korkean tason korruptiota ja rikollisverkostoja vastaan;
11. antaa tunnustusta siitä, että maa on edistynyt ”kiireellisten uudistustavoitteiden” sekä Venetsian komission ja järjestelmätason oikeusvaltiokysymyksiä käsittelevän johtavien asiantuntijoiden ryhmän suositusten noudattamisessa;
12. antaa tunnustusta korruption ja eturistiriitojen ehkäisemistä, edunvalvontaa, tiedonsaantia, väärinkäytösten paljastajien suojelua ja syyttäjänvirastoa koskevan lainsäädännön hyväksymiselle ja kehottaa panemaan sen tehokkaasti ja vakaasti täytäntöön;

13. muistuttaa, että tarvitaan riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöresurssit, jotta voidaan varmistaa vaikuttavasti ja johdonmukaisesti toimivat julkisiin viranhaltijoihin kohdistuvat varoittamisen, ehkäisemisen ja havaitsemisen sekä ennakoivan tutkimisen ja sanktioinnin mekanismit, jotka kattavat eturistiriidat, edunvalvonnan, eettiset säännöt ja väärinkäytösten paljastajien suojelun;
14. suhtautuu myönteisesti korruption ja rikollisuuden torjunnasta, kestävästä kehityksestä ja henkilöresurseista vastaavan varapääministerin viran perustamiseen ja pitää sitä merkinä selkeästä poliittisesta sitoutumisesta näiden kysymysten ratkaisemiseen ensisijaisena asiana;
15. kehottaa panemaan vaikuttavasti täytäntöön toimet, joilla varmistetaan oikeus- ja syyttäjälaitoksen ammattimaisuus, riippumattomuus, lahjomattomuus ja vastuuvollisuus, muun muassa panemalla tehokkaasti täytäntöön syyttäjänvirastoa koskevat eettiset säännöt ja keskeinen lainsäädäntö, varmistamalla kestävätkä ratkaisut erityissyyttäjän viraston tapauksissa sekä vastuuvollisuus rikoksista, jotka liittyvät laajamittaiseen salakuuntelutapaukseen; kehottaa lisätoimiin kaikissa oikeudellisissa instituutioissa, jotta voidaan palauttaa kansalaisten luottamus oikeuslaitokseen;
16. suhtautuu myönteisesti oikeuslaitoksen puolueettomuuden, avoimuuden ja vastuuvollisuuden vahvistamiseen tuomarineuvoston ennakoivalla toiminnalla ja kehottaa panemaan tehokkaasti täytäntöön yleisten syyttäjien neuvostoa koskevan tarkistetun lain; kehottaa käyttämään täysimääräisesti mekanismeja, joilla vahvistetaan oikeuslaitoksen ammattimaisuutta ja lahjomattomuutta tarkistusten, talousrikostutkintojen ja omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen avulla; on huolissaan oikeussuojan saatavuuden rajoittamisesta covid-19-pandemian aikana ja kannustaa viranomaisia nopeuttamaan oikeuslaitoksen ja siihen liittyvän hallinnon digitalisointia;
17. kannustaa saattamaan päätökseen turvallisuus- ja tiedustelualan institutionaaliset uudistukset ja panemaan täytäntöön käynnissä olevat uudistukset, varmistamaan uuden kansallisesta turvallisuudesta vastaavan viraston ja operatiivisen teknisen viraston taloudellisen, operatiivisen ja toiminnallisen riippumattomuuden sekä salaisten palvelujen mielekkään parlamentaarisen valvonnan;
18. vaatii jatkuvia ennakoivia toimia järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjumiseksi järjestelmällisellä tavalla ja järjestelmällisillä ehkäisevillä toimenpiteillä, talousrikostutkinnalla, talousrikoksia, rahanpesu mukaan luettuna, ja terrorismin rahoittamista koskevilla syytetoimilla sekä määräämällä asianmukaisia seuraamuksia; vaatii edelleen käynnistämään operaatioita, joilla pyritään hajottamaan rikollisverkostoja, jotka harjoittavat erilaisia laittoman kaupan muotoja esimerkiksi ase-, ihmis- ja huumekaupan alalla; kehottaa maata jatkamaan mukautumista unionin säännöstöön ja suorittamaan järjestelmällisiä talousrikostutkimuksia sekä tehostamaan laittomasti hankittujen varojen havaitsemista, jäädyttämistä, menetetyksi tuomitsemista ja hallinnointia;
19. kannustaa toimenpiteitä, joilla vahvistetaan äskettäin perustettua varojen takaisinperintätoimistoa ja parannetaan rahanpesun ja talousrikosten torjuntaa; kehottaa tehostamaan yhteisiä toimia järjestäytyneen rikollisuuden sekä talous- ja kyberrikollisuuden torjumiseksi muun muassa parantamalla koordinoitua ja kumppanuutta Europolin kanssa;

20. panee merkille, että laajalle levinneeseen korruptioon puuttumisessa on edistytty, kun on vahvistettu korkean tason korruptiota, virka-aseman väärinkäyttöä ja laitonta vaurastumista koskevien tapausten tutkintaa ja syytteenpanoa ja niistä tuomitsemista; panee merkille korruption vastaisen komission vahvemman roolin ja sen kanssa asiassa tehtävän yhteistyön;
21. kehottaa syyttäjänvirastoa käsittelemään vakavat tapaukset ja seuraamaan ennakoivasti korruptiontorjunta- ja tarkastusvirastojen sekä väärinkäytösten paljastajien esittämiä merkittäviä tapauksia;
22. kehottaa Pohjois-Makedonian viranomaisia jatkamaan ja tehostamaan toimiaan radikalisoitumisen ja terrorismin torjumiseksi ja puuttumaan terrorismiin syyllistyneiden vierastaistelijoiden ongelmaan jatkuvalla rajat ylittävällä tiedonvaihdolla ja lisäämällä yhteistyötä turvallisuusvirastojen ja kansalaisjärjestöjen, uskonnollisten johtajien, paikallisyhteisöjen ja koulutus-, terveydenhuolto- ja sosiaalilaitosten välillä sekä asianmukaisten uudelleenkotouttamispyrkimysten avulla;

Demokraattisten instituutioiden toiminta

23. muistuttaa, että rakentavassa roolissa toimiva oppositio on olennaisen tärkeä Pohjois-Makedonian kansalliskokouksen toiminnan ja keskeisen lainsäädännön, kuten EU:hun ja Natoon liittyvän uudistusprosessin, hyväksymisen kannalta;
24. antaa tunnustusta sille, että kansalliskokouksessa edustettuina olevat hallitus- ja oppositiopuolueet osallistuvat yhteisen kansallisen edun mukaisiin keskeisiin päätöksiin; toteaa, että poliittisen vuoropuhelun vahvistaminen kaikkien poliittisten puolueiden välillä on hyvän hallintotavan ja lainsäädännöllisen toimivuuden edellytys; kehottaa kaikkia kansalliskokouksen puolueita pysyvään rakentavina ja pidättymään kansallismielisestä ja kärjistävästä retoriikasta sekä käymään poliittista vuoropuhelua vilpittömässä mielessä erityisesti covid-19-kriisin torjumiseen tähtäävissä keskeisissä terveyteen liittyvissä, taloudellisissa, sosiaalisissa ja poliittisissa toimissa;
25. muistuttaa Jean Monnet -vuoropuheluprosessin merkityksestä luottamuksen rakentamisessa, demokraattisen kulttuurin vahvistamisessa ja parlamentaaristen valmiuksien parantamisessa, sillä se helpottaa poliittista vuoropuhelua kansalliskokouksessa; pitää myönteisenä puolueiden rakentavaa osallistumista tähän prosessiin ja sitoutumista sen päätelmien täytäntöönpanoon ja sen neljännen kierroksen koollekutsumiseen;
26. kehottaa kansalliskokousta parantamaan lainsäädäntöprosessia siten, että minimoidaan nopeutettujen menettelyjen käyttö, lisätään avoimuutta, varmistetaan lainsäädäntöprosesseja koskevien tietojen oikea-aikainen ja osallistava saatavuus sekä toteutetaan asianmukaiset kuulemiset ja vaikutustenarvioinnit; muistuttaa, että kansalliskokouksen työjärjestystä on parannettava konsensuksella sen valtuuksien lisäämiseksi ja lainsäädäntö-, valvonta- ja budjettivalvontamekanismien vahvistamiseksi; muistuttaa kansalaisyhteiskunnan kanssa tehtävän yhteistyön ja kestäväen rahoituksen tärkeydestä, jotta varmistetaan julkisten instituutioiden moitteeton valvonta;
27. toteaa 15. heinäkuuta 2020 pidettyjen parlamenttivaalien sujuneen vaikeuksista ja muistuttaa, että lainsäädäntö- ja sääntelykehityksen toistuvat tarkistukset heikensivät

kuitenkin niiden oikeudellista vakautta; korostaa, että Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) lopulliseen raporttiin sisältyvät jäljellä olevat suositukset on pantava täysimääräisesti täytäntöön, mukaan lukien vaalilain oikea-aikainen, osallistava ja kattava tarkistaminen ennen tulevia vaaleja, ja että on toteutettava lisätoimia sen varmistamiseksi, että äänestäjälueet ovat ajan tasalla ja paikkansapitäviä;

28. kehottaa toteuttamaan lisätoimenpiteitä, joilla parannetaan poliittisten puolueiden rahoituksen avoimuutta ja varmistetaan puolueiden sisäisten toimintamekanismien demokraattisuus, kilpailu ja edustavuus myös asianmukaisen riippumattoman valvonnan kautta; muistuttaa, että valtion tilintarkastusviraston suositukset on pantava tehokkaasti täytäntöön;
29. kehottaa uutta hallitusta asettamaan etusijalle julkishallinnon uudistuksen sisällyttämällä ansioihin perustuvat normit julkisiin nimityksiin ja ylennyksiin ja soveltamalla niitä järjestelmällisesti, edistämällä avoimuuden, ammatillisen riippumattomuuden, vastuuvellisuuden, lahjomattomuuden ja sukupuolten ja etnisten ryhmien tasa-arvoisen edustuksen kulttuuria koko julkishallinnossa ja valtion omistamissa yrityksissä samalla kun varmistetaan väärinkäytösten paljastajien riittävä suojelu; kehottaa noudattamaan perusteellisesti valtion korruptiontorjuntakomission suosituksia;
30. kehottaa viranomaisia varmistamaan täyden avoimuuden parantamalla edelleen tietojen saatavuutta, covid-19-virusta koskevat tiedot mukaan luettuina, varmistamalla säännölliset virastojen väliset päivitykset avoimen valtiollisen tietoportaalien ja julkisen tiedon vapaan saatavuuden turvaamisesta vastaavan viraston täyden toimivuuden avulla;
31. kannustaa viranomaisia hankkimaan ja avaamaan Jugoslavian salaisen palvelun asiaankuuluvat arkistot; katsoo, että totalitaarisen menneisyyden avoin käsittely, johon kuuluu salaisen palvelun arkistojen avaaminen, on askel kohti demokratisoitumista, vastuullisuutta ja vahvoja instituutioita tässä maassa ja koko Länsi-Balkanin alueella;
32. korostaa, että tarvitaan lisäparannuksia EU:n rahoituksen avoimuuteen ja näkyvyyteen tehokkaan valvonnan, tarkastusten ja seurannan varmistamiseksi;

Perusoikeudet

33. tukee pyrkimyksiä varmistaa osallistava politiikka, jolla suojellaan kaikkien kansalaisten perusvapauksia ja -oikeuksia kiinnittäen erityistä huomiota naisiin, nuoriin, vammaisiin henkilöihin, etnisiin yhteisöihin, etnisiin vähemmistöryhmiin, hltiq+-henkilöihin ja heikosti koulutettuihin työttömiin; kehottaa viranomaisia lieventämään covid-19-pandemian suhteettoman haitallisia vaikutuksia vähemmistöyhteisöihin ja tehostamaan eriarvoisuuden torjuntaa;
34. pitää myönteisenä, että uskonnon, ajatuksen ja omantunnon vapaus on edelleen taattu ja että uskontoon perustuva syrjintä on yleisesti kielletty;
35. kehottaa kansallista koordinoitua toimintaa, joka panee täytäntöön vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan YK:n yleissopimukseen liittyvää kansallista toimintasuunnitelmaa, toimimaan järjestelmällisesti vammaisia tukevien järjestöjen kanssa; korostaa, että laitoshoidosta luopumista on edelleen jatkettava ja että on kumottava säännökset, jotka mahdollistavat tahdosta riippumattoman vapauden riistämisen; korostaa, että tarvitaan riittävät resurssit ja infrastruktuuri, jotta voidaan tarjota tarvittavaa sosiaalista suojelua

ja varmistaa vammaisten ihmisarvoiset elinolot; suhtautuu myönteisesti vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan YK:n yleissopimukseen liittyvään kansalliseen toimintasuunnitelmaan ja siihen, että yleissopimuksen täytäntöönpanon kansallinen koordinoituihin kokoontuu säännöllisesti;

36. on tyytyväinen siihen, että romanien osallistamista edistävät toimintapolitiikat saavat enemmän huomiota ja rahoitusta, ja kehottaa viranomaisia parantamaan varojen käyttöönoton, koordinoinnin, seurannan ja käytön tahtia ja valmiuksia myös asuntopolitiikan ja aktiivisen työmarkkinapolitiikan aloilla noudattaen vuonna 2019 annettua Poznanin julistusta romanien integroimisesta EU:n laajentumisprosessiin; kannustaa viranomaisia varmistamaan, että lakia sovelletaan esteettömästi henkilöihin, joilla ei ole säänneltyä kansalaisasemaa, ja ratkaisemaan romanien henkilöpapereiden puuttumisen ongelman;
37. panee huolestuneena merkille sosiaalisessa mediassa laajalle levinneen vihapuheen erityisesti romaneja, hlbt+-henkilöitä ja muita haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, maita ja ihmisiä kohtaan; kehottaa panemaan asiaa koskevan sääntelykehyksen tehokkaasti täytäntöön ja erottamaan selkeästi toisistaan vapaan julkisen keskustelun ja vihapuheen, kunnianloukkauksen tai väkivaltaan yllyttämisen sekä vahvistamaan syytteenpanovalmiuksia viharikoksilta, vihapuheelta ja sukupuoleen perustuvalta väkivallalta suojelemiseksi; on huolissaan poliisin julmuuksista haavoittuvia yhteisöjä kohtaan;
38. pitää arvossa myönteisiä toimia, joilla tuetaan hlbt+-henkilöiden ihmisoikeuksien edistämistä institutionaalisesti, mutta panee merkille, että hlbt+-yhteisön syrjintä on edelleen yleinen ongelma ja että sääntelykehyksen täytäntöönpano olisi asetettava etusijalle valtion toimielimissä; kehottaa lisäämään toimia, joilla torjutaan hlbt+-henkilöihin kohdistuvaa vihapuhetta ja viharikoksia, kannustetaan ilmoittamaan näistä rikoksista ja lopetetaan rankaisemattomuus;
39. suhtautuu myönteisesti siihen, että kaikki puolueet ovat jälleen hyväksyneet syrjinnän vastaista lainsäädäntöä, ja kehottaa viranomaisia toteuttamaan sen perusteella osallistavan ja avoimen prosessin, jolla perustetaan riippumaton syrjinnän vastainen komissio, jolla varmistetaan kaikkien syrjäytyneiden ryhmien suojeleminen ja osallistaminen; kannustaa kansalliskokousta hyväksymään lainsäädäntöä, joka mahdollistaa yksinkertaistetun, avoimen ja helppokäyttöisen menettelyn itse määritellyn sukupuolen oikeudellista vahvistamista varten ja estää seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän; panee merkille Skopjen ensimmäisen Pride-tapahtuman järjestämisen kesäkuussa 2019;
40. kehottaa jatkamaan rakentavia pyrkimyksiä vahvistaa etnisten ryhmien välisiä yleisesti rauhallisia suhteita sekä tunnustaa, suojella ja tukea asianmukaisesti kaikkia yhteisöjä ja niiden kulttuuriperintöä; vaatii turvaamaan vähemmistöyhteisöjen oikeudet ja varmistamaan niiden asianmukaisen integroitumisen ja edustuksen julkisessa elämässä ja tiedotusvälineissä varmistamalla vähemmistöihin liittyvistä politiikoista vastaaville instituutioille riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit ja hyödyntämällä täysimääräisesti yhteisöjen oikeuksien toteutumisesta vastaavan viraston vahvistettua toimeksiantoa valvoa ja ohjata julkisia instituutioita niiden vähemmistöjä koskevien oikeudellisten velvoitteiden täyttämiseksi;

41. kehottaa Pohjois-Makedoniaa jatkamaan Ohridin puitesopimuksen täytäntöönpanoa; kannattaa kielten käyttöä koskevan lain uudelleentarkastelua Venetsian komission kaikkia asianomaisia sidosryhmiä kuullen antamien suositusten mukaisesti; pitää myönteisenä, että on perustettu virasto ja tarkastusyksikkö, jotka valvovat kielten käyttöä koskevan lain yleistä täytäntöönpanoa, ja muistuttaa, että vähemmistökielillä on tarjottava yhdenvertaista ja syrjimätöntä opetusta;
42. kehottaa poliittisesta järjestelmästä ja yhteisöjen välisistä suhteista vastaavaa ministeriötä edistämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta panemalla täytäntöön ”yksi yhteiskunta kaikille” -strategian ja kehottaa puuttumaan jäljellä oleviin syrjinnän, syrjäytymisen ja aliedustuksen haasteisiin; korostaa tarvetta varmistaa, että kaikille Pohjois-Makedoniassa asuville vähemmistöille annetaan riittävästi tukea ja että he voivat elää ilman pelottelua tai minkäänlaista syrjintää;
43. pitää myönteisenä, että julkisia kuulemisia on tasaisesti parannettu, ja kehottaa jatkamaan edistymistä, jotta varmistetaan, että kansalaisyhteiskunta otetaan asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti mukaan päätöksentekoprosesseihin eri politiikanaloilla ja että turvataan valtiosta riippumattoman sektorin taloudellinen kestävyys; toteaa, että talousarvion uudelleenjärjestelyyn olisi sovellettava asianmukaisia kuulemisprosesseja eikä se saisi heikentää kansalaisyhteiskunnan alan kestävyyttä;
44. kehottaa Pohjois-Makedoniaa takaamaan perusoikeuselinten toiminnallisen riippumattomuuden ja niille osoitettavat asianmukaiset varat sekä huolehtimaan siitä, että niiden jäsenten nimittämismenettely on täysin avoin, osallistava ja ansioihin perustuva, millä autetaan parantamaan maan ihmisoikeustilannetta; pitää myönteisenä uuden oikeusasiamiehen nimittämistä ja kehottaa lisäämään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa; antaa tunnustusta oikeusasiamiehen toimiston vahvistamiselle ja kehottaa viranomaisia tehostamaan sen suositusten täytäntöönpanoa; pitää myönteisenä, että oikeusasiamiehen toimistoon on perustettu ulkopuolinen poliisin toimintaa tarkasteleva mekanismi, ja kehottaa jatkamaan toimia, joilla puututaan poliisin rankaisemattomuuteen toteuttamalla järjestelmällisesti suoja-toimia poliisin harjoittamaa kaltoinkohtelua vastaan, turvautumalla aidosti riippumattomiin tutkijoihin ja parantamalla poliisin valvontamekanismeja;
45. suhtautuu myönteisesti naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja siltä suojelemista koskevan lain äskettäiseen päivytykseen; kehottaa viranomaisia panemaan nämä lait tehokkaasti täytäntöön ja estämään sukupuoleen perustuvan ja lapsiin kohdistuvan väkivallan sekä tarjoamaan suojelua luomalla tehokkaan mekanismin todisteiden keräämiseksi ja syyllisten syytteeseen asettamiseksi; pitää tärkeänä toteuttaa ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä sekä suojella covid-19-pandemian myötä lisääntyneen sukupuoleen perustuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan uhreja ja tukea heitä;
46. kehottaa Pohjois-Makedoniaa lisäämään sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin tärkeitä toimia muun muassa asettamalla etusijalle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja yhteistyön lisäämisen kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti naisjärjestöjen kanssa;
47. kehottaa Pohjois-Makedonian lainsäätäjiä ja kaikkia poliittisia puolueita toimiin, joilla

parannetaan naisten edustusta kaikissa vaaleilla valituissa ja nimitetyissä päätöksentekoaesimissä seuraten parlamentaariseen edustukseen pakollisten sukupuolikiintiöiden tuloksena tulleita myönteisiä suuntauksia; kannustaa viranomaisia puuttumaan edelleen työssäkäyvien naisten oikeuksien puutteelliseen täytäntöönpanoon, sukupuolten väliseen epätasapainoon ja sukupuolten välisiin palkkaeroihin työmarkkinoilla, ryhtymään toimiin sukupuolistereotyyppien, äitiyslomaan liittyvässä sääntelyssä ilmenevän syrjinnän ja työpaikkakiusaamisen torjumiseksi ja varmistamaan riittävät lastenhoitovalmiudet;

48. suhtautuu myönteisesti maan pyrkimyksiin parantaa yhteistyötä laittoman muuttoliikkeen hallinnassa, rajavalvonnassa ja pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien perustarpeisiin vastaamisessa; kehottaa vahvistamaan edelleen kansainvälistä suojelua sitä tarvitseville ja estämään kansainvälisen oikeuden loukkaukset, kuten väitetyt käännytykset; kehottaa viranomaisia ottamaan käyttöön aktiivisen seurantamekanismin ja ryhtymään tarvittaviin toimiin näiden kansainvälisen oikeuden rikkomusten estämiseksi; korostaa, että Pohjois-Makedonian osallistuminen Euroopan unionin ulkorajojen suojeluun on ratkaisevan tärkeää, ja kehottaa EU:ta tehostamaan tukeaan alueen rajaturvallisuudelle; panee merkille ihmiskaupan ja -salakuljetuksen torjunnassa saavutetun edistyksen ja muistuttaa, että on luotava toimiva mekanismi laittomien muuttovirtojen hallitsemiseksi ja ihmissalakuljetusverkostojen torjumiseksi, sillä maa on edelleen yhdellä tärkeimmistä muuttoreiteistä; panee merkille jatkuvan yhteistyön, ja tukee sitä, että saatetaan valmiiksi Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) kanssa tehty asemaa koskeva sopimus, jolla helpotettaisiin rajojen parempaa suojelua ja rajat ylittävän rikollisuuden torjuntaa perusoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen; kannustaa maata etenemään muuttajien kotouttamista koskevan strategian hyväksymisessä, mukaan lukien paluumuuttajien uudelleenkotouttaminen;

Tiedotusvälineet

49. toteaa, että sananvapauden ja tiedotusvälineiden riippumattomuuden kannalta yleisesti ottaen suotuisaa ympäristöä on edelleen parannettava kehittämällä lainsäädäntökehystä sekä itsesääntelyllä ja omistajuuden ja mainosmarkkinoiden avoimuudella, samalla kun lisätään julkisten ja yksityisten tiedotusvälineiden rahoituksen kestävyttä ja puolueettomuutta, varmistetaan tiedotusvälineiden sääntöihin perustuva talousarviorahoitus, avoimuus ja poliittisen mainonnan vähentäminen ja turvataan siten oikeudenmukainen kilpailu ja riippumattomat toimituspolitiikat;
50. kehottaa viranomaisia toteuttamaan nopeasti systeemisiä mediauudistuksia, joilla elvytetäisiin kilpailua, lisättäisiin julkisen palvelun yleisradioyhtiön ja tiedotusvälineiden sääntelyviranomaisen riippumattomuutta ja valmiuksia ja tuettaisiin tutkivaa journalismia;
51. panee merkille toimet, joiden tarkoituksena on parantaa tiedotusvälineiden itsesääntelyä ammattimaisten verkkotiedotusvälineiden rekisterin avulla ja kehittämällä ammatillisia normeja toimittajien työoloja koskevan peruskirjan ja digitaalisia tiedotusvälineitä koskevan oikeudenmukaisen työ sopimuksen luonnoksen avulla;
52. kehottaa hyväksymään toimenpiteitä, joilla turvataan julkisen palvelun yleisradioyhtiön sekä audio- ja audiovisuaalimedioiden viraston taloudellinen ja toiminnallinen

riippumattomuus; antaa tunnustusta viraston pyrkimyksille seurata tiedostusvälineiden omistuksen avoimuutta ja puuttua toimittajiin kohdistuviin vihapuheeseen, syrjintään ja uhkiin;

53. kannustaa kaikkia politiikan ja media-alan toimijoita pysymään avoimina ja varmistamaan siten kaikkien asiaankuuluvien poliittisten näkökohtien oikeudenmukaisen edustuksen, jotta kansalaisia autetaan tekemään oikeudenmukainen ja demokraattinen valinta;
54. kannustaa parantamaan edelleen oikeudellista kehystä, varmistamaan tehokkaat toimenpiteet toimittajien turvallisuuden lisäämiseksi ja torjumaan toimittajiin kohdistuneiden rikosten rankaisemattomuutta; kehottaa tutkimaan tehokkaasti media-alan ammattilaisiin kohdistuvat fyysiset uhat ja sanalliset hyökkäykset;
55. on huolissaan disinformaatiokampanjoista ja ulkomaisen vaikuttamisen kampanjoista, joiden tarkoituksena on lisätä etnisiä jännitteitä, vahingoittaa maan kansainvälisiä suhteita ja mainetta sekä vääristää yleistä mielipidettä ja vaaliprosessia ja jotka aiheuttavat vakavia riskejä tiedotusvälineiden vapaudelle, demokraattisille yhteiskunnille ja instituutioille, perusoikeuksille ja -vapauksille sekä oikeusvaltiolle;
56. toteaa, että on tärkeää varmistaa tiedotusvälineiden vapaus ja edistää laadukasta journalismia ja medialukutaitoa laajalle levinneen disinformaation, vale uutisten, nationalistisen retoriikan ja vihapuheen torjunnassa; korostaa tarvetta tutkia tiedotusvälineissä esiintyvien disinformaatiokampanjoiden ja ulkomaisen sekaantumisen alkuperää; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja komissiota parantamaan koordinoitua ja puuttumaan strategisesti disinformaatioon ja hybridiuhkiin, joilla pyritään heikentämään eurooppalaista näkökulmaa koko alueella; kehottaa perustamaan disinformaatiota torjuvan Balkanin osaamiskeskuksen;

Sosioekonomiset uudistukset

57. panee merkille covid-19-pandemian haitalliset taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset ja ilmaisee tukensa erilaisille toimenpiteille, joita on toteutettu niiden lieventämiseksi; kehottaa viranomaisia käyttämään täysimääräisesti covid-19-kriisiin liittyvää jatkuvaa EU:n tukea ja siihen liittyviä mekanismeja ja hyödyntämään Länsi-Balkania koskevan talous- ja investointisuunnitelman tarjoamia mahdollisuuksia, joiden tarkoituksena on tuoda alue lähemmäs EU:n sisämarkkinoita; suhtautuu myönteisesti neljän miljoonan euron välittömään tukeen terveydenhuoltoalalle ja 62 miljoonan euron tukeen sosiaaliseen ja taloudelliseen elpymiseen, jotka Euroopan unioni on tarjonnut Pohjois-Makedonialle pandemian alkaessa ja joita täydentää lainoina myönnettävä 160 miljoonan euron makrotaloudellinen tukipaketti;
58. suhtautuu myönteisesti toisesta liittymistä valmistelevalta tukivälineestä (IPA II) myönnettävään 70 miljoonan euron avustuspakettiin, jolla rahoitetaan Länsi-Balkanin kumppaneiden covid-19-rokotteiden saatavuutta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita osoittamaan riittävästi covid-19-rokotteita kaikkien Länsi-Balkanin maiden kansalaisille; kannustaa alueelliseen yhteistyöhön terveyden ja erityisesti rajatylittävien sairauksien alalla, jotta voidaan vähentää alueen taakkaa;
59. kannustaa hallitusta asettamaan etusijalle toimenpiteet, joilla pyritään lieventämään talouden supistumista ja puuttumaan rakenteellisiin tarpeisiin, joita ovat esimerkiksi

koulutuksen puutteet, ammattitaitoisten työntekijöiden maastamuutto ja infrastruktuuri-investointien puute, ja joilla edistetään monipuolistamista, kilpailua ja digitalisaatiota ja puututaan epäviralliseen talouteen; muistuttaa, että on tärkeää vahvistaa pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä;

60. panee merkille hallituksen toimet vähimmäispalkkoja koskevan lain laatimiseksi ja sosiaalihuollon kattavuuden laajentamiseksi; kannustaa viranomaisia nykyaikaistamaan verolakia, parantamaan julkisten terveydenhuolto- ja sairausvakuutusjärjestelmien valmiuksia, henkilöstöä ja työoloja ja niiden saatavuutta; vaatii kohdennettuja toimenpiteitä, joilla puututaan lasten köyhyyteen ja energiaköyhyyteen, joita pandemia pahentaa;
61. kehottaa tehostamaan sosioekonomisia toimenpiteitä, joilla väestön vähenemiseen ja aivovuotoon puututaan aktiivisella työmarkkinapolitiikalla, jolla vähennetään pitkäaikaistyöttömyyttä;
62. korostaa tarvetta edistää toimia, joilla varmistetaan EU:n kansalaisten syrjimätön pääsy työmarkkinoille, palvelujen tarjoamisen vapaus, ammattipätevyiden vastavuoroinen tunnustaminen ja tullien ulkopuolisten kaupan esteiden poistaminen;
63. muistuttaa, että on tärkeää varmistaa oikea-aikaiset, kattavat ja korkealaatuiset monialaiset tilastotiedot, ja kehottaa maata toteuttamaan pitkään odotetun väestölaskennan;

Energia, liikenne ja ympäristö

64. muistuttaa, että energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, toimitusvarmuutta ja päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vielä huomattavia ponnisteluja;
65. suosittaa, että julkiset investoinnit keskitetään kestäväan kasvuun ja työpaikkojen luomiseen, ja kehottaa maata parantamaan energiahuoltonsa varmuutta ja kestävyyttä lisäämällä tehokkuutta ja monipuolisuutta uusiutuvien energialähteiden kestäväan käytön avulla;
66. pitää myönteisenä energiatehokkuuslain hyväksymistä ja kannustaa Pohjois-Makedoniaa panemaan sen täytäntöön; suhtautuu myönteisesti siihen, että kolmannen energiapaketin velvoitteiden noudattamisen varmistamisessa on edistytty ja että luodaan yhdenmetyt alueelliset energiemarkkinat naapurimaiden kanssa tulevien sähkö- ja kaasuyhdysjohtojen kautta; kehottaa toteuttamaan toimia rautatiemarkkinoiden kilpailun varmistamiseksi, asianomaisten rautatiekäytävien rakentamisen edistämiseksi ja asianomaisten rajanylityspaikkojen toimivuuden varmistamiseksi;
67. kehottaa komissiota panemaan tiukasti täytäntöön ”enemmällä enemmän” -periaatteen erityisesti Pohjois-Makedonian osalta IPA III:n tai Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman yhteydessä, kun otetaan huomioon maan merkittävä edistys raportointikaudella, ja unionin solidaarisuuden osoituksena;
68. suhtautuu myönteisesti talous- ja investointisuunnitelman ja Länsi-Balkanin vihreän toimintasuunnitelman hyväksymiseen vihreän siirtymän ja digitalisaation tukemiseksi alueella sekä laajemman alueellisen ja rajatylittävän yhteistyön ja energiavarmuuden

edistämiseen; muistuttaa niiden mahdollisuuksista parantaa julkista infrastruktuuria ja alueellisia yhteyksiä, toteuttamalla erityisesti rautatie- ja valtatiekäytävä VIII Bulgariaan, kaasuyhdysputket Kosovon, Serbian ja Kreikan kanssa sekä nesteytettyä maakaasua koskeva Alexandroupolis-terminaalihanke; muistuttaa, että on tärkeää kehittää lentoyhteyksiä Länsi-Balkanin maissa ja EU:n jäsenvaltioiden kanssa; korostaa, että EIP:n investoinneilla on edistettävä Pariisin sopimuksen tavoitteita ja hiilestä irtautumista koskevia EU:n tavoitteita ja niihin on sisällyttävä ympäristövaikutusten ennakoarvioinnit; korostaa Pohjois-Makedonian ja sen naapureiden välisten yhteyksien ja taloudellisen yhdentymisen parantamisen strategista arvoa;

69. antaa Pohjois-Makedonialle tunnustusta siitä, että se on ensimmäinen Länsi-Balkanin maista, joka on laatinut yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksen, joka tarjoaa vankan perustan kunnianhimoisen lopullisen suunnitelman laatimiselle energiayhteisön velvoitteita vastaavasti;
70. vaatii poliittista tahtoa Pariisin sopimuksen sekä ympäristönsuojelua ja kestäväää kehitystä koskevien kunnianhimoisten suunnitelmien toteuttamiseksi muun muassa rajoittamalla vesivoiman kehittämistä suojelualueilla, suojelemalla biologista monimuotoisuutta ja varmistamalla ympäristövastuu;
71. kehottaa jälleen puuttumaan hälyttäviin ilmansaasteisiin erityisesti kaupunkialueilla siirtymällä kestävään energiaan, lämmitykseen ja liikenteeseen sekä investoimalla uusiutuviin energialähteisiin, parantamalla alojen välistä koordinoitua, lisäämällä paikallista ja kansallista rahoitusta, varmistamalla suurten polttolaitosten päästörajojen noudattaminen ja kehittämällä kansallinen strategia hiilen käytöstä luopumiseksi;
72. panee tyytyväisenä merkille veden laadun parantamisessa saavutetun edistyksen ja muistuttaa, että jäteveden käsittelykapasiteettia on lisättävä, muovin päätymistä mereen on vähennettävä, etusijalle on asetettava yhdennetty alueellinen jätehuoltojärjestelmä ja kierrätystä on edistettävä;
73. kehottaa viranomaisia ryhtymään tarvittaviin toimiin Ohridin luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttämiseksi varmistamalla Unescon Ohridin aluetta koskevan suosituksen täysimääräinen täytäntöönpano;

Alueellinen yhteistyö ja ulkopoliitiikka

74. muistuttaa, että Pohjois-Makedonia noudatti yhteistyöhaluista ja rakentavaa lähestymistapaa Kreikan kanssa käydyissä neuvotteluissa Prespan sopimuksesta ja Bulgarian kanssa käydyissä neuvotteluissa hyviä naapuruussuhteita koskevasta sopimuksesta, mikä osoitti maan sitoutuneen strategisesti Euroopan yhdentymiseen; toteaa, että EU:n jäsenvaltioiden olisi mahdollistettava Pohjois-Makedonian kanssa järjestettävän hallitustenvälisen konferenssin pitäminen mahdollisimman pian, jotta voidaan tunnustaa maan EU-liittymisprosessissa toteuttamat toimet ja myös estää lisäviivytyksiä heikentämästä sovinnollista edistymistä alueella;
75. toistaa täyden tukensa tehostetulle alueelliselle yhteistyölle ja vetoaa kaikkiin osapuoliin, jotta ne varmistaisivat Kreikan kanssa tehdyn Prespan sopimuksen ja hyviä naapuruussuhteita Bulgarian kanssa koskevan sopimuksen täysimääräisen, johdonmukaisen ja vilpittömässä mielessä toteutetun täytäntöönpanon, koska molemmat ovat kahdenvälisen suhteiden tärkeä osa; kehottaa kumppaneita jatkamaan

osallistumista ja ratkaisemaan kahdenvälisesti kaikki jäljellä olevat kahdenväliset kysymykset, jotka eivät vaikuta liittymisprosessiin, toimimaan rakentavalla tavalla ja pidättymään toimista, jotka saattaisivat heikentää Euroopan yhdentymistä ja EU:n laajempia etuja;

76. toteaa, että alueellisen yhteistyön on perustuttava yhteiseen tulevaisuuteen EU:ssa, ennakkoluulottomaan vuoropuheluun, joka ylittää alueelliset kiistat ja vaikean menneisyyden, sekä eurooppalaisten perusarvojen kunnioittamiseen; kehottaa luomaan uusia mahdollisuuksia Länsi-Balkanin maiden kanssa käytävälle korkean tason poliittiselle ja toimintapolitiikkoja koskevalle vuoropuhelulle järjestämällä säännöllisesti EU:n ja Länsi-Balkanin välisiä huippukokouksia ja tehostamalla ministereiden välistä yhteydenpitoa, jotta voidaan vahvistaa laajentumisprosessin poliittista omistajuutta, varmistaa parempi ohjaus ja korkean tason sitoutuminen, mihin pyritään myös tarkistetussa laajentumismenetyksessä;
77. pitää valitettavana, että neuvosto ei pystynyt hyväksymään neuvottelukehystä; odottaa neuvottelukehysten nopeaa hyväksymistä, jotta voidaan välttää jatkoviivytykset ja järjestää ensimmäinen hallitustenvälinen konferenssi, jolla liittymisneuvottelut saadaan käyntiin mahdollisimman pian; tukee kaikkia pyrkimyksiä helpottaa vuoropuhelua ja siten tasoittaa tietä toteuttamiskelpoiselle sopimukselle; huomauttaa, että Euroopan unionin ajatuksena on ylittää alueelliset kiistat ja vaikea menneisyys, jotta voidaan työskennellä paremman, rauhanomaisen tulevaisuuden puolesta ja menestyä yhdessä;
78. pitää valitettavana, että Bulgaria ja Pohjois-Makedonia eivät ole vielä päässeet yhteisymmärrykseen avoimista kahdenvälisistä kysymyksistä; muistuttaa, että on tärkeää jatkaa vuoropuhelua, jotta voidaan saavuttaa kestäviä tuloksia kahdenvälisten sopimusten täytäntöönpanossa vilpittömässä mielessä hyödyntäen täysimääräisesti näiden kahden maan välisen ystävyys-, naapuruus- ja yhteistyösopimuksen puitteita ja tavoitteita; suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian erityisedustajan nimittämiseen Bulgariaan ja korostaa, että on tärkeää jatkaa vuoropuhelua, jotta päästään kestäväan sopimukseen nykyisistä kahdenvälisistä kysymyksistä, kannustaa Bulgariaa ja Pohjois-Makedoniaa pääsemään kompromissiin konkreettisia toimenpiteitä koskevasta toimintasuunnitelmasta, jonka täytäntöönpanoa arvioidaan säännöllisesti ystävyyssopimuksen mukaisesti;
79. antaa Pohjois-Makedonialle ja Bulgarialle tunnustusta Berliinin prosessin menestyksekkästä yhteispuheenjohtajuudesta Länsi-Balkanilla ja prosessin tärkeistä saavutuksista;
80. kehottaa käynnistämään institutionaalisen ja riittävästi julkista rahoitusta saavan nuorisovuoropuhelun Pohjois-Makedonian ja Kreikan sekä Pohjois-Makedonian ja Bulgarian välillä Ranskan ja Saksan nuorisotoimiston (FGYO) mallin pohjalta;
81. kehottaa jälleen kaikkia alueellisia poliittisia johtajia ryhtymään kiireellisiin toimiin, jotta voidaan perustaa alueellinen komissio (RECOM), jonka tehtävänä on selvittää tosiasiat kaikista entisen Jugoslavian alueella tehtyjen sotarikosten ja muiden vakavien ihmisoikeusloukkausten uhreista RECOM-liittouman tekemän merkittävän työn pohjalta;
82. suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian liittymiseen Natoon 27. maaliskuuta 2020 ja sen jatkuvaan sitoutumiseen euroatlanttiseen turvallisuuskehykseen; suhtautuu

myönteisesti maan osallistumiseen Naton johtamiin operaatioihin sekä KFOR-operaatioon isäntämaan koordinoitikeskuksen kautta ja sen viralliseen yhteistyöhön Euroopan puolustusviraston kanssa; kehottaa Pohjois-Makedoniaa jatkamaan edelleen sotilaallisten ja operatiivisten normien yhdenmukaistamista, jotta voidaan parantaa yhteentoimivuutta ja johdonmukaisuutta EU:n ja Naton jäsenvaltioiden kanssa; suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian sitoutumiseen ”puhdasta verkkoa” koskevaan aloitteeseen;

83. korostaa, että EU:n ja Yhdysvaltain on vahvistettava kumppanuuttaan ja koordinoituaan Länsi-Balkanilla, jotta voidaan edistää keskeisiä uudistuksia, parantaa hallintoa ja edistää sovintoa;
84. panee merkille, että Pohjois-Makedonia on parantanut yhdenmukaisuuden tasoa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa, ja kehottaa maata jatkamaan tason nostamista erityisesti Venäjää koskevien rajoittavien toimenpiteiden osalta; antaa Pohjois-Makedonialle tunnustusta sen jatkuvasta panoksesta käynnissä oleviin EU:n kriisinhallintaoperaatioihin ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) tehtäviin ja operaatioihin ja korostaa, että sen on säilytettävä sitoumuksensa tulevaisuudessa; on huolissaan maan kasvavasta taloudellisesta riippuvuudesta ja energiariippuvuudesta kolmansista maista;
85. suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian jatkuvaan sitoutumiseen alueellisiin aloitteisiin ja kehottaa panemaan vakaasti täytäntöön velvoitteet erilaisissa alueellisissa puitteissa, jotka edistävät alueellisia sisämarkkinoita;

o

o o

86. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Pohjois-Makedonian tasavallan presidentille, hallitukselle ja kansalliskokoukselle.

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	4.3.2021
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 61 -: 4 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Angel Dzhambazki, Raffaele Fitto, Marisa Matias
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Janina Ochojska

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA
VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

61	+
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch
ID	Anna Bonfrisco
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
VERTS/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Salima Yenbou
NI	Fabio Massimo Castaldo

4	-
ID	Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

2	0
PPE	Vangelis Meimarakis
The Left	Giorgos Georgiou

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää